

консультацій для студентів ЕГ з питань саморегуляції навчальної та майбутньої професійної діяльності на період формування етапу експерименту. Робота центру була організована в режимі онлайн за допомогою сервісу для відео зв'язку ZOOM Cloud Meetings. Послугами консультативного центру саморегуляції студенти ЕГ користувалися, як дає підстави свідчити педагогічне спостереження, коли готували випускні роботи за спецкурсом «Саморегуляція як основа успішної професійної діяльності вчителя іноземних мов» (підготовка теоретичної та практичної частини, поради із вибором методів саморегуляції, підбором літератури та діагностичних методик, форм організації навчання, розроблення засобів навчання тощо).

Ураховуючи вищезазначене підкреслимо, що нова стратегія педагогічного керівництва з боку викладачів полягає у створенні таких ситуацій, які б сприяли максимальному розкриттю можливостей індивідуального зростання студента, стимулювали його внутрішні сили до професійного саморозвитку і саморегуляції навчання.

Список використаних джерел

1. Гриньова М. В. Саморегуляція : навч.-метод. посіб. Полтава : АСМІ, 2012. 294 с.
2. Гринців М. Саморегуляція як компонент професійної підготовки майбутнього фахівця . *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2013. Вип.4. С. 238-245.
3. Лісова С. В. Проблема забезпечення якості вищої освіти з позицій системного підходу. Професійна педагогічна освіта: системні дослідження: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. С. 160-172.
4. Мирончук Н. М. Професійно-особистісний саморозвиток майбутнього педагога: сутнісні характеристики та шляхи формування. *Нові технології навчання*. Київ, 2013. Вип. 76. С. 209-214.

АКСІОЛОГІЧНИЙ ЗМІСТ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Табінська С. О.

кандидат педагогічних наук, старший викладач,
Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту,
м. Дніпро, Україна

Сущенко А. В.

доктор педагогічних наук, професор,
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка,
м. Полтава, Україна

В епоху глобалізації роль спорту в соціокультурному розвитку суспільства, зокрема у формуванні ідентичності й національної свідомості, незаперечна, але водночас його вплив на загальну культуру людства досить складний і диверсифікований. Це пов'язане з міждисциплінарним характером самого

феномену спорту, соціокультурної діяльності у спорті, із мінливістю сучасного світу, з ускладненням пріоритетів й ціннісно-сміслових орієнтирів під час глобалізаційних процесів.

До того ж смислові орієнтири аксіологічного змісту соціокультурної освіти майбутніх фахівців фізичної культури і спорту в першій половині ХХІ ст. стають загальною суспільно-гуманітарною темою, яка охоплює культурологічні, соціально-психологічні, ментальні, економічні та інформаційно-технологічні аспекти життя особистості в соціумі, та упредметнюються в конкретній формі програмних результатів навчання, зокрема в загальних та фахових компетентностях, що чітко окреслено в затверджених нових Стандартах вищої освіти [1; 2].

За авторськими концепціями, запропонованими українськими вченими Н. Кочубей [3], Лещук [4], дефініцію соціокультурної діяльності треба розглядати крізь широке перетинання сучасного педагогічного та культурологічного знання, що має безпосередній вихід на такі фундаментальні поняття, як культура, соціалізація, соціальне виховання, соціальна педагогіка, соціальне середовище, соціум тощо. А зважаючи на актуальність поставленої проблеми, варто зупинитися й на більш вузькому феномені в обраній галузі, а саме «соціокультурній діяльності у спорті» як спеціально організованого процесу залучення людини до культурних цінностей спорту та активного включення в нього самої особистості.

На наш погляд, на етапі навчання в закладі вищої освіти таке включення можливе завдяки спеціальній соціокультурній освіті, тобто системі набуття відповідних знань, навичок і норм поведінки. Водночас одним із ключових аспектів соціокультурної освіти має виступати її аксіологічний зміст, який включає в себе виховання цінностей, що визнаються соціумом і є прийнятними для полікультурного глобалізованого суспільства. Соціокультурна освіта забезпечує здобувачів вищої освіти можливістю відкривати для себе нові аспекти культури, історії та традицій інших народів, що розширює їхній світогляд та розуміння різноманіття світу.

Маємо підкреслити, що така освіта має бути спрямована на формування особистості, яка здатна працювати в команді, дотримуючись толерантності й соціальної моралі. В рамках цього змісту, виховання подібних цінностей відіграє важливу роль, оскільки саме вони і є підґрунтям для визначення та регулювання відповідної поведінки людини в соціумі. Крім того, соціокультурна освіта має на меті допомагати розуміти значення культурних цінностей та розвивати в особистості здатність до критичного мислення, щоб зрозуміти, які цінності можуть сприяти позитивному розвитку суспільства, а які можуть завдати шкоди.

Крім того, аксіологічний зміст соціокультурної освіти сприяє формуванню громадянської свідомості та вихованню людей, які беруть участь у громадському житті, поважають права та свободи інших людей, роблять свій внесок у формуванні соціальної думки тощо.

Загалом, основною метою соціокультурної освіти є формування у здобувачів вищої освіти тих компетенцій, які дозволять їм ефективно взаємодіяти в суспільстві та уникати конфліктів на основі толерантності та поваги до культурних різниць.

Це означає, що освітні професійні програми ЗВО, які розроблені з урахуванням необхідності формувати соціокультурну компетентність у майбутніх фахівців, мають бути спрямовані не лише на опанування галузевих предметних знань та вдосконалення практичних способів діяльності в професійній сфері, але також й на допомогу здобувачам вищої освіти розвивати свої власні цінності та переконання, які вони особисто зможуть прийняти і відобразити у своїй власній адекватній толерантній поведінці працюючи за фахом.

Отже, аксіологічний зміст соціокультурної освіти полягає в передачі цінностей та норм поведінки, які мають важливе значення для розвитку суспільства. Це включає в себе освіту з проблем громадянськості, патріотизму, етики та інших соціальних навичок, які допомагають формувати у людей усвідомлення власного місця в суспільстві та відповідальність за свої вчинки.

Однак на сьогоднішній день соціокультурна освіта майбутніх фахівців фізичної культури і спорту потребує покращення та вдосконалення, адже спорт стає все більш комерційним, а суспільство – усе менш соціально орієнтованим. А це може вплинути на моральні та етичні цінності, які формуються через спортивні досягнення та змагання. Одним із можливих шляхів покращення соціокультурного змісту освіти майбутніх фахівців фізичної культури і спорту, ми вбачаємо, в орієнтації на міждисциплінарний підхід, урахуваючи історичний, філософський та культурологічний аспекти вивчення феномену спорту. По суті, така соціокультурна освіта майбутніх фахівців фізичної культури і спорту має ґрунтуватися на міждисциплінарних зв'язках освітніх компонентів фундаментального, гуманітарного та професійно-орієнтованого циклів, та передбачати тісний зв'язок з філософією, філософією спорту, соціологією, соціологією спорту, соціальною педагогікою, соціальною психологією, культурологією, історією культури, соціальною антропологією тощо [5].

Тож аксіологічний зміст соціокультурної освіти є важливим компонентом освітнього процесу та елементом формування професійної компетентності особистості, що сприяє формуванню здатності до усвідомлення і визнання соціокультурних цінностей, допомагає їм розуміти світ навколо себе, приймати культурні різниці й обирати правильний життєвий шлях в різних соціальних та культурних умовах. Водночас аксіологічний зміст соціокультурної освіти допомагає людям розвивати свідоме ставлення до оточуючого соціального середовища, виробити власну відповідальну громадську позицію, формує в них цінності та соціальні навички, які необхідні для побудови мирного та гармонійного світу.

Отже, потенціал соціокультурної освіти майбутніх фахівців фізичної культури і спорту становить значний інтерес у контексті євроінтеграційних процесів і потребує подальшого вивчення та аналізу.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затверджений Наказом МОН України № 567 від 24.04.19 р.

2. Державний стандарт вищої освіти за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» другого (магістерського) рівня вищої освіти, затверджений Наказом МОН України № 516 від 11.05.21 р.

3. Кочубей Н. В. Соціокультурна діяльність: навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2017. 122 с.

4. Лещук Г. В. Особливості соціокультурної діяльності як фактора соціально-виховного впливу на особистість. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* Випуск 1 (44). Ужгород, 2019. С. 98-101.

5. Сущенко А. В., Табінська С. О. Оптимізація соціокультурного змісту професійної освіти фахівців спортивно-фізкультурного профілю. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя, 2022. Вип. 85. С. 124-129. URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/85.pdf>

МЕДІА ТА ІНФОРМАЦІЙНА ГРАМОТНІСТЬ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ: ФІЛОСОФСЬКА ПЕРСПЕКТИВА ЕКЗИСТЕНЦІАЛІЗМУ ТА ФЕНОМЕНОЛОГІЇ

Терепищій С. О.

доктор філософських наук, професор,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна

Із точки зору екзистенціалізму, медіаграмотність можна визначити як здатність критично аналізувати, розуміти й оцінювати інформацію та медіа у такий спосіб, що ґрунтується на особистому досвіді людини та суб'єктивній інтерпретації реальності, адже екзистенціалістська філософія базується на ідеї, що люди самі створюють свій сенс і мету життя. У сучасному світі медіа відіграють важливу роль у формуванні наших переконань і думок про світ, і легко потрапити в колективну інтерпретацію реальності, яка може не відповідати нашому індивідуальному досвіду. Філософи-екзистенціалісти, такі як Жан-Поль Сартр і Мартін Гайдеггер, наголошують на важливості автентичності та саморефлексії, і вони заохочують людей ставити під сумнів свій власний досвід і переконання.

Медіаграмотність із точки зору екзистенціалістів передбачає критичний та інтроспективний підхід до інформації та медіа, із якими ми стикаємося, і розгляд того, як вони пов'язані з нашим особистим досвідом і цінностями. Наприклад, екзистенціаліст може поставити під сумнів мотиви джерела новин і те, як ці мотиви можуть вплинути на подану інформацію. Вони також розглянули б, як подана інформація узгоджується з їхнім власним досвідом і переконаннями, і вони б вжили заходів для пошуку альтернативних точок зору, які кидають виклик їхнім існуючим поглядам.